

דף ס.

עין משפט א.

ח"מ סימן קנד סעיף יב

יב יח. היה לו חלון שהחזיק בו לחצר חבירו וחבירו בנה ט בלי ריחוק של ד' אמות ושתק ולא מיחה הרי זה מחל שאין אדם עשוי שסותמין אורו בפניו ושותק א"כ מחל.

* ומיד הוי מחילה י.

* וי"א שצריך הבונה לטענה, שאם בעל החלון יש לו שטר צריך שבעל החצר יטען שקנאו וסתימתו היא ראיה לדבריו שסתם אותו בפניו ושתק. ואם לבעל החלון אין ראיה שקנאו בשטר או בעדים אלא רק החזקה שהחזיק בו אין בעל החצר צריך טענה אחרת רק שיאמר שחזקתו על החלון בטעות היתה.

* אם בעל החלון בעצמו סתמו לא הוי מחילה אלא אם סתר פצימי החלון או שבנה בנין גמור לפניו שניכר שאינו רוצה לפותחו עוד.

* אם ישנה הכחשה בין בעל החלון לבעל החצר מי סתם החלון, שבעל החלון אומר שהוא סתמו ואין בכך מחילה, בעל החלון נקרא מוחזק כ, ועל בעל החצר להביא ראיה שהוא סתמו כדבריו.

עין משפט ב.ג.

ח"מ סימן קנד סעיף א

עיין לעיל דף נט: עין משפט ד

עין משפט ד.

ח"מ סימן קנד סעיף ג

עיין לעיל דף נט: עין משפט ג

- ט. רמב"ם פ"ז משכנים הלכה ז'. מב"ב ס' ע"א אמר רב נחמן ולסתום לאלתר הוי חזקה ודעת המחבר דבכלל לסתום הוא לבנות כנגדו בלי ריחוק מקום. באר הגולה.
- י. משא"כ בשאר נזיקין שבעינן שנתברר לו נזקו ושתק. סמ"ע ס"ק כ"ז.
- כ. כ"כ הריטב"א שבעל החלון הוא היה מוחזק ואינו יוצא מחזקתו אע"פ שנסתם. ש"ך ס"ק י"ד.

עין משפט ה.

ח"מ סימן קנד סעיף ד

ד. אחד מהשותפין בחצר שהיה לו פתח ל קטן לחצר, ורוצה להרחיבו או לעשותו שנים אפי' באותו גודל שהיה לו, חבירו יכול לעכב עליו באומרו שאינו יכול להסתתר ממנו בפתח גדול או מב' פתחים מ.

ה. היה לו פתח קטן לר"ה ורוצה להרחיבו או היה רחב ורוצה לעשותו שנים, אין חבירו שנגדו יכול לעכב עליו וכ"ש שבני ר"ה אינם יכולים לעכב עליו.

* היה לו פתח גדול יכול לעשותו שם ב פתח קטן, אבל לשנות לו מקום ואפי' לעשותו שם יותר קטן אינו יכול.

עין משפט ו.

ח"מ סימן קנד סעיף ג

עין לעיל דף נט: עין משפט ג

עין משפט ז.ז.ט.

ח"מ סימן קנד סעיף ד

עין לעיל עין משפט ה

עין משפט י.

ח"מ סימן תיו סעיף א

א. לא יסקל אדם מרשותו לר"ה ס, ואין עושין חלל תחת ר"ה ע ולא בורות אע"פ שיכולים לנסוע וללכת עם עגלה מלאה אבנים דשמתפחת מלמטה פ שלא מדעתו. והחופר בור לצורך הרבים מותר.

ל. ממשנה וגמ' ב"ב ס' ע"א. וה"ה חלון יש לו דין כפתח. ש"ך ס"ק ח'.

מ. דבפתח אחד אין דרך להניחו תמיד פתוח ואז כשזה סגור יכול להסתר ממנו, אבל בב' פתחים הדרך להשאיר אחד פתוח לתמיד ואז אינו יכול להסתר ממנו. סמ"ע ס"ק ט"ו.

נ. אבל כשהכותל כולו פתוח, אינו יכול לבנות כותל עם חלון, והטעם דכל זמן שאין כותל אין חזקה כמבואר בסעיף ח', וכשיהיה כותל עם חלון יחזיק עליו. ועוד שבעל החצר יצטרך להצטנע יותר כשיהיה כותל עם חלון מאשר הכל פרוץ ופתוח. שע"י החלון יכול לראות גם מביתו. סמ"ע ס"ק ט"ז.

ס. מברייתא בב"ק נ' ע"ב.

ע. ממשנה ב"ב כ' ע"א ופסק כחכמים.

פ. ולא מספיק מה שמקבל עליו אחריות שאם יזקוק העוברים ושבים יהיו עליו נזקיהם, דלא ניחא להם לירד איתו לדין. סמ"ע ס"ק ב'.

* ונהגו לעשות חלל תחת ר"ה וכולן מוחלין על כך ^ז, ועוד דר"ה למושלי העיר הם ולכל מה שנותנים רשות הולכים אחרי מנהג זה.

עין משפט כ. חו"מ סימן תיז סעיף ב.

ב. אין מוציאים זיזין ומרפסות לר"ה ^ק אלא א"כ היו למעלה וגבוהים מגמל ורוכבו, וגם שלא יאפיל על גבי ר"ה ^ר ואם רצה כונס לתוך שלו ומוציאו. כנס לתוך שלו הרי זה מוציא כל זמן שירצה אבל להחזיר הכותלים למקומם אינו יכול ^ש דכל מיצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו.

* ודוקא במקום שרכים דורסים בו אבל אם אין דורסים שם כגון שבנה שם איצטבה אע"ג דרכים מעבירים שם משאם יכול להחזיר ^ת הכותל למקומו.

עין משפט ל. חו"מ סימן תיז סעיף ג.

ג. לקח חצר ובה זיזין ומרפסות יוצאות לר"ה הרי זו בחזקתה ^א, ואם נפלה חוזר ובונה אותה כשהיתה.

עין משפט מ. חו"מ סימן תיז סעיף א.
עיין לעיל עין משפט י

- צ. ב"י בשם הרשב"א.
ק. ממשנה ב"ב כ' ע"א, אבל במבוי יכול להוציאן מדעת בני המבוי משא"כ בר"ה שאין לו בעלים, וכתב ר"י דבמבוי מפולש דינו כר"ה והביאו הב"י.
ר. כ"כ הרא"ש ולמדוהו מדין אילן ממשנה ב"ב כ"ז ע"ב.
ש. כר"י שם בגמ'.
ת. ב"י בשם רי"ו.
א. דטוענים ללוקח דשמא המוכר לו או אבותיו כנסו בתוך שלהם וכדין בנו. סמ"ע ס"ק ו'.

דף ס :

עין משפט א.ב.ג.

ח"מ סימן תיז סעיף ב

עיינ לעיל דף ס. עין משפט כ

עין משפט ד.

ח"מ סימן תיז סעיף ג

עיינ לעיל דף ס. עין משפט ל

עין משפט ה.ו.ז.ז.ט.

או"ח סימן תקם סעיף א

א. משחרב בית המקדש תקנו חכמים ^ב שאין בונים לעולם בנין מסוייד ומכוייר כבנין המלכים, אלא טח ביתו בטיט וסד בסיד ומשייר מקום אמה על אמה כנגד הפתח בלי סיד ^ג.

א. ב. הלוקח בית מסוייד אין מחייבין אותו לקלוף ^ד הכותלים.

ב. מברייאת ב"ב דף ס' ע"ב, אבל ביכנ"ס מותר בכל ענין וכן המנהג. מ"א ס"ק ב'. וה"ה בית המדרש אף בלי שיור אמה על אמה. מ"ב בביאור הלכה. וה"ה בסוכה של ימי החג. כה"ח אות ב'.

ג. ואם עירב בסיד חול או תבן א"צ לשייר אמה על אמה, ב"י. ואפשר דבכל חדר וחדר צריך להניח אמה על אמה. ברכי יוסף אות ג'. וצריך כנגד הפתח כדי שיראהו תמיד כשיוצא ונכנס ויזכור החורבן ויתאונן עליו.

ד. ואותם המשחירים אמה על אמה כנגד הפתח לא יפה הם עושים, כי השחור הזה מייפה הבנין ומשמח הלב כמו הציורים הנאים. ואפי' יכתבו על הריבועים השחורים זכר לחורבן לאו כלום, כי זה נוי. גם העושים טפטים או בגדי רקמה ישיירו אמה על אמה, של"ה. כה"ח אות ט'. ובדוק הדבר שכל בית שהניחו בו אמה על אמה כשיעור כנגד הפתח כדינו ומראה הלבנים נראה, אותו בית נכון עד עולם וכל הדרים בו. כה"ח אות י"א. וראוי לעשות כנגד הפתח דוקא ולא מן הצד, וכן דוקא אמה על אמה ולא ארוך וצר. כה"ח אות י'.

ד. דאנו תולים שנעשה ע"י עכו"ם אבל אם ידוע שזה של ישראל ונעשה באיסור חייב לקלפו. מ"א ס"ק ד'.

ה. אדם הדר בבית עכו"ם בשכירות, אם מסייד כל שנה חייב להשאיר אמה על אמה. כה"ח אות י"ג.

עין משפט י.כ.ל.מ.

או"ח סימן תקם פעיף ב

ג. גם תיקנו שהעורך שולחן לעשות סעודה לאורחים ^ה מחסר מעט ומניח מקום פנוי בלי קערה.

וכשהאשה עושה תכשיטים כסף וזהב משיירת קצת כדי שלא יהיה שלם. כשהחתן נושא אשה לוקח אפר מקלה ונותן בראשו ^ו במקום התפילין. ^{הגה:} ויש מקומות שנהגו לשבור כוס בשעת החופה ^ז, או לשים דבר אבילות בראש החתן.

ד. כל אלה הדברים כדי לזכור את ירושלים שנאמר "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני וכו'", אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי".

עין משפט נ.

או"ח סימן תקנר פעיף כה

כה. כו. כל האוכל ושותה ביום ט' באב אינו רואה בשמחת ירושלים, וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ^ח.

כה. כז. כל האוכל בשר ושותה יין בסעודה המפסקת עליו הכתוב אומר "ותהי עונותם על עצמותם".

^ה. זו תוספת הרמב"ם מדברי הגמ', ובא להוסיף אפי' שעושה לאורחים וזו סעודת מצוה ג"כ יעשה זכר לחורבן. וא"כ ה"ה בסעודת מילה או פדיון הבן יעשה כן. ט"ז ס"ק ב'.
^ו אבל בסעודת שבת ויו"ט לא יחסיר שום דבר. מ"ב אות ה'. ובברכי יוסף כתב דגם בתכשיטי אשה אין לעשות שום היכר זכר לחורבן בשבת. כה"ח אות ט"ז.
^ז. ועכשיו לא נהגו לעשות שום דבר מאלו אלא לשבור הכוס בשעת החופה.
^ז. וצריך שהכוס יהיה מזכוכית ולא מחרס, דכשם שיש לזכוכית תקנה גם לישראל יש תקנה, ואין בזה כל תשחית בשבירת כוס שלם. כה"ח אות כ"א.
 ויש שמשברין הקדירה בשעת התנאים, כדי להבהיל ושלל תהיה השמחה במלואה, וזכר לחורבן יש לקחת קדירה שבורה. כה"ח אות כ"ב.
^ח. שנאמר "שישו איתה משוש כל המתאבלים עליה".